

Spørgsmål 14:

Kan de pengeinstitutter, der ikke i dag er indbefattet under låneloftet, overtage den ledige kreditformidling?

Svar:

Et af formålene med forslaget til lov om regulering af kreditformidlingen er netop at tilvejebringe beføjelser til at inddrage pengeinstitutter, som ikke i dag er indbefattet under aftalerne mellem pengeinstitutterne og Nationalbankens, under et sådant system. Det fremgår heraf, at der ikke vil være muligheder for omgåelse af en regulering ved, at enkelte pengeinstitutter overtager kreditformidling fra pengeinstitutter, som er underkastet en regulering eller aftale.

Spørgsmål 15:

Der ønskes en redegørelse fra Nationalbanken for, hvorledes kreditaftalen hidtil har virket.

Svar:

Baggrunden for Nationalbankens aftaler med banker og sparekasser i begyndelsen af 1970 var den kraftige udlånsstigning, som var sket i forbindelse med konjunkturopsvinget i 1969. Pengeinstitutterne havde henvist til, at udlånsstigningen delvis havde været en følge af kunders træk på allerede bevilgede kreditter, og at det derfor havde været vanskeligt at kontrollere stigningen i de faktisk trukne beløb.

På denne baggrund aftaltes det, at bankerne med virkning fra september 1969 skulle indberette det samlede beløb for udestående udlånstilsagn med henblik på en begrænsning af stigningen i disse. Denne målsætning formaliseredes i marts 1970 ved en aftale med bankernes og sparekassernes organisationer om et midlertidigt udlånsloft, der begrænsede det enkelte pengeinstituts udlånsbevillinger til niveauet ved udgangen af februar 1970, dog således at byggelån til almenyttigt boligbyggeri og kollegiebyggeri blev holdt udenfor.

Endvidere blev der ikke fastsat noget loft for sparekassernes kapitalmarkedsprægede udlån, som i øvrigt ikke er steget stærkere end de af loftet omfattede bankprægede udlån.

Efter indgåelsen af disse aftaler indtraf der i de følgende to år et stærkt fald i udlå-

nenes stigningstakt i forhold til samme tidspunkt året før — for bankernes vedkommende således fra ca. 17 pct. ved årsskiftet 1969/70 til ca. 3 pct. i foråret 1972.

Fra foråret 1972 øgedes stigningstakten igen, så den ved udgangen af 1972 nåede op på 11-12 pct. i bankerne og lidt mere i sparekasserne. Denne udlånsstigning var mulig gjort dels af generelle forhøjelser af udlånsloftet i løbet af 1972 med i alt 8 pct., dels af at pengeinstitutternes udnyttelse af det aftalte udlånsloft gik op fra 95-96 pct. i foråret 1972 til næsten 100 pct. ved årets udgang. I betragtning af stigningen i produktion og omsætning i løbende priser og den langsomme vækst i udlånene i den forudgående periode var denne udlånsstigning ikke foruroligende.

For 1. halvår af 1973 aftaltes der med pengeinstitutterne en generel forhøjelse af udlånsloftet på 4 pct., men som følge af den fortsat stærkt stigende låneefterspørgsel blev den faktiske udlånsstigning væsentlig større. Dette kunne først og fremmest henføres til, at pengeinstitutternes kunder forøgede trækkene på de tilsagte kreditter, hvorved den gennemsnitlige udnyttelse af disse for bankernes vedkommende gik op fra 66-67 pct. ved årsskiftet til 69-70 pct. i sommeren 1973. Det samlede resultat heraf blev en yderligere acceleration i pengeinstitutternes udlån, så disse i sommeren 1973 lå på omkring 16 pct. over niveauet i sommeren 1972.

Udlånsstigningen kan kun i meget begrænset omfang tilskrives en egentlig overskridelse af de aftalte udlånslofter, idet overskridelsen ved udgangen af august for bankernes vedkommende udgjorde 0,6 pct. og for sparekasserne 1,0 pct. I et vist omfang var der tale om mindre overskridelser af tilfældig karakter. For så vidt angår de få pengeinstitutter, hvor der er tale om væsentlig større overskridelser, har Nationalbanken fulgt den praksis at føre individuelle forhandlinger med henblik på at få forholdet til udlånsloftet bragt i orden, idet der ellers ville kunne blive tale om indførelse af sanktioner f. eks. i forbindelse med vilkårene for låntagning i Nationalbanken.

Uanset at pengeinstitutternes udlånsstigning i foråret 1973 gik ud over, hvad der måtte anses for ønskeligt, er det fortsat Nationalbankens synspunkt, at fastsættelse